

## SCREENING KUNAFONI – FRONTIÈRE KAN LAJËLI

### DONNI KO LA KAN WALIMA SAR (SAR) KËRA – LAMPEDUSA NI PANTELLERIA

I bɛ **Lampedusa**, Italia la. Italia ye jamana do ye min bɛ **Europe Union (UE)** kɔɔ.

An bɛ yan ka i **dɛmɛ**. Ni i ka jɪninkali do ye, walima i ka dɛmɛ jɪni, i kana siran ka a fɔ an ye.

I ka hake ye ka **interprétariat ni médiation culturelle** services minnu bɛ yen, walasa i ni **Autorités compétentes** ka se ka kuma jɔɔɔn fɛ ka jɛ.

Waati bɛɛ, i bɛ se ka **jɪninka ani ka faamuya jɪni**. Ni o bɛ se, i bɛ se ka jɪni ka kuma **cɛ ye walima muso ye**, i ka fɛ.

Ni fɛn do ma i faamuya, i kana siran ka a jɪninka.

#### 1. DONNI SARIYA

Sisan, i ma se ka fɔ ko i donna **légalement Europe Union (UE)** kɔɔ tɛ, sababu i ma donni sariya minnu bolo. O de koson, **Autorités** bɛna i lajɛ. O lajɛli bɛ wele ko **screening**.

Screening waati, i ka **hake ni i ka kanuya minnu bɛ Italia ka sariya, duniya ka sariya, ani Europe Union ka sariya la**, u bɛna mara.

#### 2. SCREENING KA BAARA

Screening ka baara bɛ se ka kɛ **yan Lampedusa**, walima o bɛ se ka **to kɔfɛ ni i tɛmɛna ka taa yɔɔ wɛɛ la**, min tɔɔ ye \_\_\_\_\_.

Nin ye fɛn minnu screening ka sariya bɛ fɔ:

Ni i donna centre kɔɔ, **Autorités** bɛna i **yɛɛ ni i ka fɛnnafenw lajɛ** walasa ka jɛnaboli kɛ.

**Médical personnel** bɛna i **lajɛ fɔɔ**, walasa ka lajɛ ni i ka **médical dɛmɛ jɪni kɔɔɔɔɔn-kɔɔɔɔɔn**, walima ni i ka kan ka to yɔɔ do la sababu **santé publique**.

**Autorités** bɛna i **ka identité lajɛ** ani i ka kunnafoni yɛɛyɛɛw ta: i tɔɔ, i bange don, i bange yɔɔ, ani i ka jamana. Ni i ye **identité** walima **voyage document** dɔw bolo, i bɛna o yira. **Ni i ma documentw di**

**Autorités ma, o be se ka ke ko i ma baara ke ni u ye.**

Ni i ye **apatride** ye, o ye ko i ma jamana do ka citoyenneté ye, i ka kan ka o fo Autorités ye.

Ni i ka **somogow** walima i ka **denw be i fe**, i ka kan ka o fo, walasa i ni u ka se ka **to jogon fe**.

I ka kan ka **sababu min na i donna Italia**, o fo Autorités ye.

I ka **kunnafo**ni **yererew** be se ka seben ani ka di Autorités compétentes minnu be baara ke jogon fe. Nka, ni i ma **yamaruya**, u tana i ka **kunnafo**niw di **mogo werew ma**.

U bena i **bolofinw (empreintes digitales)** ta ani i ka **foto ta** walasa ka i jetojaya.

Autorités bena i ka **kunnafo**niw laje **Italia ni Europe ka systèmes numériques** la, walasa ka jenaboli ke.

I ka **kunnafo**niw **bena laje** ani ka **mara**, nka waati min ka kan ka ke procédure la, o waati doon de kono.

**Dogotoro bena i laje kokura** walasa ka laje ni i ka **médical** deme jini **kogon-kogon**, walima ni i ka kan ka to yoro do la **sababu santé publique**. Ni i ka **spécialiste médical walima psychologique** deme jini, o fana bena laje.

I ni **mogo do bena kuma jogon fe yerere**. O be ke walasa ka faamuya i ka **vulnérabilité** walima i ka deme jini. Ni Autorités ye ko i be yoro do la min na i ka deme jini kosebe, **o bena fo u ye korofe** ani **deme min i jini, o bena ke**.

## **NI I BE YORO DO LA MIN NA I KA DEME JINI, A FO AUTORITÉS YE SISAN**

Ni i be **yoro do la min na i ka deme jini**, a ka ji kosebe ko i ka o fo Autorités ye **sisan-sisan**.

Misali la:

Ni i ka san be **18 koro**.

Ni i ka **dokitoro walima furakeli** deme jini.

Ni i ye **muso** ye.

Ni i ye **lesbienne, gay, bisexuel, transgender walima intersexuel** ye.

Ni i ye **mogo min ka fen do ma se ka ke ye (disabilité)**.

Ni i ka **psychologique** deme jini.

Ni i ye **mogo koro** ye.

Ni i ye **ba/ma solo** ye ani i ka denw minnu ma san 18, u be i fe.

Ni i ye **banabali jayoroba** ye walima i ka **hakili ban** ye, misali la *stress post-traumatique*.

Ni i ye **musoya la**.

Ni i ye **torture, viol, walima violence grave** min do kera i kan, i ka o fo. O be se ka ke **violence psychologique, physique walima sexuelle**.

Misali la, ni i ye **genre kan violence** la, walima **muso genital mutilation** kera i kan.

Ni i ye **denmisenya furu walima furu min i ma son** kera i kan.

Ni violence kɛra i kan sababu **sexe, genre, race walima religion** ye.

Ni i ye **traite des personnes** la, misali la, mɔgow ye i ta walasa ka i kɛ **sex baara, baara**, walima fɛn wɛrɛ la; walima ka i bila **furu la i ma son**.

Ni nin fɛn dɔ ye i kan, i ka o fɔ **Autorités** ye. O bɛ dɛmɛ ka i ka hakɛw mara ani ka dɛmɛ min i jini, o di i ma.

## NI I MA SAN 18

Ni i ka san bɛ **18 kɔrɔ**, Italia ka sariya kɔfɛ, i ye **denmisɛn (mineur)** ye.

O kɔfɛ, i bɛna **accueil ni dɛmɛ min bɛ i ka pininiw** ani i ka san na, o sɔrɔ.

Ni i ma to i fa/ba walima mɔgo kɔrɔ min ka kan sariya kɔfɛ ka i kɔlɔsi, mɔgo kɔrɔ dɔ bɛna kɛ i ka **représentant** ye. O mɔgo bɛna i dɛmɛ walasa i ka hakɛw ka mara.

## DOKITɔRɔ KA SɛBɛNW

Ni i ye **dokitɔrɔ ka sɛbɛn** walima **certificat médical** min bɛ se ka i ka kuma tiɲɛ jira, i ka o **yira Autorités** ye waati min ka ɲɛ.

O bɛ dɛmɛ walasa **Autorités** ka i ka situation faamuya ani ka dɛmɛ min i jini, o di i ma.

## SCREENING KA BAN

**Autorités** bɛna **kunnaɓoni laɲɛ i yɛrɛ, i ka somɔgow, ani i ka taama** kan. O ye kunnaɓoni minnu bɛ i ka jamana min na i bɔra, ka na se yɔrɔ min na i bɛ sisan, o bɛna laɲɛ ani ka sɛbɛn.

Screening bɛna **ban ni formulaire sɛbɛnna ani i ye a silama kɛ**. Kɔfɛ, i bɛna a ka **copy dɔ sɔrɔ**. Nka fɔlɔ, i bɛna kunnaɓoni minnu bɛ formulaire kan laɲɛ, ka a **tiɲɛya jira, ka a dafa, walima ka a yɛlɛma jini** ni fɛn dɔ ma ɲɛ.

Screening ka kan ka **ban tile wɔrɔrɔ (7 jours) kɔnɔ**, ka jɔ a waati na i **bɔra kɔgoji kan ka don Italia jamana kɔnɔ**.

I ka kunnaɓoni minnu bɛ di nin **procédure** waati, u bɛ mara kɔrɔ. Mɔgo minnu ma ɲɛsin nin **procédure** ma, u tɛna i ka kunnaɓoniw sɔrɔ.

### 3. I KA HAKƎ NI I KA KANUNYA SCREENING WAATI

Screening waati, i ka hake ye ka **dumuni, sigiyɔɔ, médical dɛmɛ** sɔɔ — o be i yere ka banabali ni i ka hakili kan. I ka kan ka ke ni **mɔgɔya ni bonya** ye, ani i ka hakew ka mara.

Ni i ye **médical problema** do ye, walima i ka **psychologique dɛmɛ** walima dɛmɛ were nini, i be se ka o fo **Autorités compétentes** ye walima mɔgo min be i dɛmɛ. Ni i be fe ka **fɛn dɔw fo minnu kɛra i ka jamana la, transit waati, walima frontière tɛmɛ waati**, i be se ka o fo u ye.

I ka hake ye ka **kuma ni mɔgo walima organisation** min be mɔgow lajo ani dɛmɛ, o kɔɔ **juridique dɛmɛ** fana.

Ni i b'a la ko i ka **hakew ma mara** screening waati, i ka hake ye ka o fo **Autorités compétentes** ye.

I ka kan ka **to Autorités de screening ka kan i ma di yɔɔ la** waati min procédure be ke. Ni **Autorités** ye kunnafoni do nini i fe, i ka kan ka **kunnafoni dafalen ani tiɲɛ** di u ma, walasa u ka se ka laje ko i ka hake ye ka don ani ka to Italia la.

I ka kan ka **baara ke ni Autorités ye**. I ka kan ka nin kunnafoniw di u ma:

**i tɔgo;**

**i bange don;**

**i ye cɛ walima muso ye;**

**i ka jamana.**

I ka kan ka **document minnu be i bolo** di u ma, ni o be se ka i ka **identité jira**.

I ka kan ka **i bolofinw (empreintes digitales)** ni i ka **foto** di. **Personnel** minnu ka kan ka o ke, u bɛna o ta.

**Ni i ma baara ke ni Autorités ye**, o be se ka na ni **kɔɔuman tɛ** ye procédures minnu bɛna ke kɔfe.

I ka kan ka **kunnafoni dafalen ni tiɲɛ** di. Ni i ma kunnafoni do hakili na, walima i ma se ka o di, i ka kan ka o fo: **“N ma o hakili na”** walima **“N ma se ka o fo.”**

### 4. HAKƎ KA NINI PROTECTION INTERNATIONALE

Ni i **be siran ka segin i ka jamana la** — jamana min i ye citoyen ye — walima ni i ye **apatride** ye, yɔɔ min na i be to waati bee, sababu i ka **ɲɛnamaya walima i ka hɔɔɔnya**, walima i ka somɔgow ka **ɲɛnamaya walima u ka hɔɔɔnya be yɔɔ la**, i ka hake ye ka **protection** jini.

I be se fana ka protection jini ni i be siran **torture, maltraitance grave walima abus** la.

Ni i tun ye **persécution** kelen ye, walima i be siran ko mɔgow bɛna i ke persécution la sababu ko i ye **race, nationalité, groupe ethnique, religion walima opinion politique** do ye.

I be se fana ka protection jini ni i be **groupe social** do kɔɔ ani i be siran violence la, walima i be siran ko mɔgow bɛna i ke **esclave** ye.

I be se fana ka protection jini ni i be siran ko mɔgow bɛna i **condamner à mort**, walima ka i ke

torture la, walima ni i bɔra **kɛɛ yɔɔ** dɔ la.

Ni i bɛ fɛ ka **protection internationale jini**, i ka kan ka o fɔ **ka kɛɛ ani ka a fɔ kɛɛnkɛɛn** screening waati. I ka kan fana ka sababu minnu na i bɛ protection jini, o fɔ Autorités compétentes ye.

Ni i ye **protection internationale jini**, i ka hake ye ka i **tɛmɛ ka don accueil centre** dɔ la, min bɛ i ka jiniw ni i ka demɛw jɛ.

I ka kan ka **i ka demande Italia la**, sababu i seera yan ani i bɛ yan sisan. I tɛ se ka jamana dɔ yɛɛ yɛɛ sugandi ko o de bɛna i ka demande lajɛ. Nka, ni i ka somɔgow bɛ jamana wɛɛ la, **somɔgow ka to jɔɔn fɛ** bɛna lajɛ.

Ni i ye **somɔgow ye Europe Union ka membre State dɔ la**, i ka kan ka o fɔ Autorité min bɛ screening kɛ ye. O bɛ se ka demɛ walasa ka lajɛ ni i ka hake ye ka **to somɔgow fɛ** ni sariya kɔfɛ. Ni i ye **protection internationale jini**, i ka kan ka **to Italia**. I tɛ se ka taa Europe Union ka membre State wɛɛ la ni Autorités ma yamaruya.

Ni i bɔra Italia la **ka i ka demande ma ban lajɛli**, o bɛ se ka i ka procédure kan. Mɔɔ min bɛ protection jini ka kan ka **jɔ ka lajɛ jamana min bɛna a ka demande ta**, o lapini kɔfɛ.

Ni i taa jamana wɛɛ la kɔfɛ **ka o lajɛli ma ban**, Autorités bɛ se ka i ka **accueil centre** ka demɛ labɔ.

Italia la, **procédure minnu caaman** bɛ yen walasa ka i ka protection internationale demande lajɛ: **procédure ordinaire** – procédure tɔɔman;

**procédure accélérée** – procédure min ka surun ka tɛmɛ;

**procédure accélérée à la frontière** – procédure min bɛ kɛ kɔnuman-kɔnuman, min bɛ kɛ yɔɔw la minnu Italia ka jate **frontière walima transit yɔɔ** ye.

Procédure min bɛna kɛ i kan ani **waati min o bɛna ta**, o bɛna fɔ i ye kɔfɛ. Sariya Italia ka de bɛ procédure sugandi, ani Autorités Italia ka bɛ a kɛ **i ka jɔyɔɔ ni i ka situation yɛɛyɛɛ** kɔfɛ.

Ni i **ma san 18**, ani i ye **denmisɛn** ye min ma to i fa/ba walima mɔɔ kɔɔ dɔ fɛ min ka kan sariya kɔfɛ ka i kɔlɔsi, i ka hake ye ka don **procédure dɔ kɔɔ** walasa ka **permis de séjour** sɔɔ sababu i ma san 18.

O procédure bɛ demɛ i ma walasa i ka se ka **to Italia la ni sariya ye**, ani i ka hakɛw ka mara.

## 5. RIMPATRIO – KA SEGIN I KA JAMANA LA

Ni i **ma protection internationale jini**, ani ni i ma donni sariya minnu bolo, i bɛ se ka **segin i ka jamana la**, walima ka taa jamana wɛɛ la min na i ka hake ye ka don ani ka to yen, ni **décision de rimpatrio** dɔ y'a fɔ.

## 6. RICOLLOCAZIONE – KA TƏMƏ KA TAA JAMANA WƏRƏ LA

I bə se fana ka **təmə ka taa Europe Union ka membre State wərə la**, ni jamana o ye i ka demande de protection internationale ta ka a laje.

O procédure bə wele ko **ricollocazione**, walima **relocation**.

## 7. PROCÉDURE MIN BƏNA KƏ I KAN

Ni **screening ban**, i bəna **kunnafoŋi wərəw sɔɔ**.

Kunnafoŋi o bə protection internationale, **rimpatrio**, walima **ricollocazione** kan, a bə jo procédure min bəna kə i kan.

## 8. I KA KUNNAFOŊIW KA MARA

Európe Union ka sariya min bə i ka **kunnafoŋiw mara**, o bə i ma hake di:

ka i ka **kunnafoŋi yərəyərəw laje** — o ye kunnafoŋi minnu bə i kan, minnu i ye di;

ka o **kunnafoŋiw yələma** ni fən dɔ ma ɲɛ;

ani, ni sariya ka yamaruya, ka i ka **kunnafoŋiw bɔ** Italia ni Europe ka données banques/systèmes la, minnu na o kunnafoŋiw səbənna procédure waati.

I **kana hakili bila**: waati bɛɛ, i ka hake ye ka **kunnafoŋi sɔɔ procédure minnu bə i kan**, ka ɲininka ani ka faamuya ɲini.

I bə se fana ka **kuma ni opérateur/trice minnu i bə rencontre ka i dəmə** waati bɛɛ, waati min i bə i ka parcours kə Italia la.